

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., po jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se za 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tujne dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Kokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 24. maja.

Kranjski Nemci in nemškutarji so že nekaj časa malo mirnejši postali, nič več ni slišati o njih delovanji. Tudi v poslednjej sesiji kranjskega deželnega zbora neso kazali več prejšnje bojevitosti, celo za nov volilni zakon so glasovali, četudi bi ga bili lahko podrli. A iz tega nikdo ne sme sklepati, da mirujejo, da ne delajo več na ponemčenje Slovencev, kjer je to le mogoče, njih delovanje je le bolj skrito, tajno, zaradi tega tem nevarnejše.

Od nekdaj bilo je tem našim nasprotnikom ponemčenje šol najboljše sredstvo, doseči svoje namene. Zato so se povsod dosedno ustavliali, da bi se slovenščini v šoli dale tiste pravice, katerje je gredó bo božijh in človeških zakonih, poleg tega so se trudili, kjer mogoče v šolo uriniti pouk nemštine, in začeli so plačevati one učitelje, ki so s poučevanjem nemščine in z zanemarjenjem drugih predmetov začeli begati našo mladino: kjer pa sami neso mogli, jim je pa pomagal zloznani nemški schulverein.

Z velikimi težavami posrečilo se je v Ljubljanske ljudske šole uvesti slovenski učni jezik. Od tistega časa pa skušajo nemškutarji, da bi v Ljubljani ustanovili posebno nemško ljudsko šolo, katere pa našemu mestu ni prav nič treba, ako se pomisli, da skoraj vsi otroci, tudi oni naši nemškutarjev, znajo slovenski jezik boljše, nego nemški, in je tukajšnja vadnica večinoma nemška, kar sta dva nemškutarja sama v deželnem zboru priznala in tukajšnja evangeljska šola popolnem nemška.

Ali ti gospodje bi radi dokazali, da je Ljubljana nemško mesto, „eine echte deutsche Patrizierstadt,“ kakor je nek tukajšnji nemškutar pred leti pisal nekemu nemškemu ilustriranemu listu, ki izhaja v Lipskem. Zato pa jim treba nemške šole. Že precej časa so po mestu nabirali podpise za tako šolo, da bi potem prisilili mestno občino, jim jo ustanoviti Poročali so že nemškim listom, kako veliko otrok so že dobili za nemško šolo, potem je pa zopet cela stvar v vodo pala, že neso imeli toliko sreče, kakor se so bshali. V nekej tukajšnjej tovarni je poslovodja res bil pregovoril nekaj delavcev, da so se podpisali, da pošljejo otroke v nemško šolo.

Delavci so pa to storili samo zato, ker so mi-

slili, da gospodar tovarne to želi, a ko so zvedeli, da to ni res, so pa preklicali svoje podpise.

Naše nemškutarje pa označuje še posebno neka lastnost, po katerej se ločijo od njih moravskih bratov, ki sedaj na lastne stroške zidajo veličastno poslopje „Nemški dom“. Ta lastnost je, da ničesar ne marajo žrtovati iz svojega lastnega žepa, radi bi, da bi oni sami gospodarili, drugi pa plačevali. Čehi na Dunaji so na lastne stroške postavili svojo šolo, kaj tacega pa našim nemškutarjem ne pride na um. Hoteli so le, da bi jim mesto ustanovilo tako šolo, ali pa, da bi jim pripomogel schulverein, kateri je neki obljudil vsem učencem bodoče nemške šole v Ljubljani preskrbeti knjige, ako je to res, kar so takrat pripovedovali, ko so po mestu podpise za nemško šolo lovili. Ta verein pa vendar ni bil pripravljen, sezidati jim nemške šole, ali kali, kajti obrnili so se zato drugam.

Že več let opazujemo, da kranjska hranilnica posebno podpira nemščino na Kranjskem. To društvo so dobili nemškutarji v roke, in potem skrbé, da noben narodnjak vanj ne pride. Tukaj je tisti kapital, s katerim so se že toliko let bahali naši nemškutarji, kateri je na razpolaganje njih namenom. Ko so letos delili razne svote za dobrodejne namene, dovolili so za razna nemška društva jako znatne svote, dobro so obdarovali nemški okraj Kočevski, narodnim zavodom so pa dali ravno toliko, da so jih odrajjali.

Pa vendar vsak nepristransko sodeč človek vedo, da jedino narodna društva in narodne šole pospešujejo omiko v deželi, pa kaj je nemškatarskim kolovodjam za omiko mari! Zkot vse delovanje kranjske hranilnice vleče se rudeča nit, nit ponemčevanja naše dežele.

Tako smo tudi sedaj izvedeli, da je kranjska hranilnica dovolila na predlog gosp. dr. Suppana in dr. Schreia, katera jedina tam odločujeta, drugi le prikimumo, kako znatno svoto, več tisoč, za ustanovitev nemške šole v Ljubljani. Od neke strani se nam pa poroča, da hoče dati poleg tega še zavetje tej šoli v poslopji sedanje realke. Ko to slišimo se nam nehote vsiljuje vprašanje, ali je Kranjska hranilnica bila opravičena to storiti?

Gotovo nikakor ne! Kdo je skupaj nenosil tisti denar, ki leži v hranilnici. Morda kranjski nemškutarji in Nemci? Ne, ampak naši slovenski

večinoma gorenjski kmetje, blapeci in dekle. Ko bi teh ne bilo, bi naši nemškatarski gospodje v hranilnici ne imeli s čim gospodariti, ne bilo bi tistega kapitala, na katerega so prejšnja leta tako radi pritraval. Ti kmetje slovenski pa gotovo ne želé, da bi se ponemčevalo po Kranjskem, nemškutarji gotovo sami dobro vedo, da na kmetih jim pšenica ne raste, tega so se pri vsakih volitvah lahko prepričali. Spodobno bi že tako bilo, da bi se oziralo na uložitelje, ne pa delalo proti njih volji, pa to je celo v §. 12 ces. ukaza s 2. sept. 1844, ki se tiče hranilnic, zapovedano Sicer pa dolučujejo pravila Ljubljanske hranilnice, da se sme, ko je že dovolj storjeno za varstvo ulog, darovati za splošne dobrodejne in deželne koristi. Kaka korist bode pa imela dežela ali mesto Ljubljansko od nemške šole. Nobene druge, nega da se bode v tej šoli vzgojevala mladina v antipatiji do slovenskega prebivalstva, da se bode teda ohranil narodni preprič v deželi. Za izučenje nemščine pa take šole tudi ni treba, ker je v vseh mestnih šolah za izučenje tega jezika že dovolj skrbljeno, kolikor je to mogoče brez škode drugim predmetom. Da bi se pa ponemčevalo na škodo drugim predmetom in v mlaða otročja srca cepilo sovrašto da večine prebivalstva Ljubljanskega mesta in kranjske dežele, to pa ni nikaka občna korist dežele ali mesta, ampak le škoda, to mislimo, da razume vsak, komur je korist dežele ali mesta kaj mari, ali kogar ni popolnem oslepila strast.

Mi mislimo, da že iz tega vsak previdi, da bi nemška šola v Ljubljani, kakeršno zahtevajo naši politični sovražniki, v deželi imela le političen in provokacijsk, a nobenega pedagogičnega smotra. Ravno tako so hranilnične gospode mogli le politični nameni voditi, da so dovolili to veliko svoto, da omogočijo tej šoli stopiti v življenje.

Naloga prvega denarnega zavoda v deželi pa nikakor ne sme biti pospeševati take strankarske namene. Ekonomični položaj dežele pa tudi ni tak, da bi opravičeval tako postopanje, da bi smela kranjska hranilnica, katere ustanovitelji so gotovo imeli občne koristi dežele pred očmi, kar tako denar proč metati. Kmetski stan je že propal, obrtniška peša, deželni zbor je že bil prisiljen sklicati enketo, da se je posvetovala, kako opomoči temu slabemu stanju.

Ali bi ne bilo umestno in hvalevredno, da bi

LISTEK.

Potovanje krížem domovine.

Opisuje Prostoslav Kretanov.

XXXVII.

Na Šubičevem domu.

Prekoračil sem bil v drugo na svojem potovanju mejo slovenske domovine, da se umaknem odurnim prizorom po njej razsajajočega strankarskega prepira in ondu na solnčnih obalih kvarnerskega zaliva v divni, s trtami, oljkami, lovorjem in konstanjevjem prepleteni Liburniji, mej blagimi, s politično strastjo neokuženimi ljudmi, preživel sem blažene, srečne dni, utopljen v arkadično-brezskrben „dolce far niente“. Neizbrisni mi ostanejo v duši slastni utisi, katere sem si prisvojil na pr. na Trsatu, v Opatiji, v Lovranu, Moščenicah itd. — toda o tem budem poročal o drugi, ugodnejši priliki!

Prišedši čez pol drugi mesec nazaj v Ljubljano, zagledam po uličnih vogalih prilepljene volilne oklice. Ker mi zdaj umirjena, s svetlobo južne lepote na-

pojena duša ni bila vzprejemljiva za hripavi krik volilnih agitacij, obrnem se nemudoma ter se napotim nazaj na kolodvor in — prvi vlak, ki je od hajal iz Ljubljane, ponesel me je zopet ven v širni svobodni svet in sicer proti zapadu, na — Gorenjsko.

Bilo je vedro vzpomladno jutro. Po dolgotrajnem deževji pomaknili so se bili oblaki za gore in blagotvorni solnčni svit je oblijal pomlajeno, z nežnim zelenjem pregrneno zemljo. Po drevji se je zibalo pisano cvetje in po sinjih višavah žvrgoleli so škrjanci svoje jutranje pesni . . . A glej ga, po rednega vetrnjaka aprila!

Jedva je vlak pridržal na Sorško polje, ulije se nepričakovano zopet dež. Uvidel sem, da sem se vrnil še prerano z juga.

Izstopim na — Loški postaji, ter se peljem v mesto. Na „Štemarjih“, kjer sem predlanskim venci zelenih kostanjev preživel par mirnih dnij, — vsled deževnega vremena tedaj ni še bilo tiste sladke, idilske prijetnosti, ki se po leti tukaj razgrinja. Sedem zopet na voz, ter se odpeljem ob Poljanščici gori po dolini in čez pol drugo uro sem bil v — Poljanah.

Tu sem krenil najprej k cerkvi ter si jo ogledal od zunaj in znotraj. Poljanska cerkev je nenačadno visoka, jednokomerno vzgrajena, ima lep, arhitektonski proizveden portal, visok zvonik, z lepo izdelano streho; pet ličnih altarjev, mej katerimi se odlikuje glavni altar s posebno vzvišenostjo in lične hrastove klopi, okrašene ob straneh z izrezljanimi arabeskami in na vrhu pročelja so angelci z raznimi verskimi znamenji. Jako ličen je tudi cerkveni tlak.

Okrog cerkve stojé prijazne, lepo pobeljene hiše z nadstropji, svetlimi okni, z višnjevimi okviri in vetrnicami. Mej hišami je razno sadno drevje in vrti ob katerih se prostira zeleni travnik tja do Poljanščice, tekoče od zahoda sem doli mej nedaleč vsaksebi razmaknenimi holmi . . .

Od cerkve šel sem preko Ločivnice mimo pisano slikane kapele ven na konec vasi v pohode na — Šubičev dom, stoječ tu ob vznožji zelenega, s sливjem in jablanami obsajenega, smelo navzgor se vzpenjajočega griča.

Ondi me vzprejme pred tekimi dnevi domov došli starejši sin, gospod Janez Šubic ter me

hranilnica, ki jej denarja ne manjka, tudi prihite na pomoč in tako koristila deželi. Ali naj bi vsaj kmetskim posestvom dovolila višji kredit, s tem bi rešila marsikatero rodovino propada. To bil bi užvišeni smoter, in kranjsko prebivalstvo bi zato bilo hvaležno Posojilnicam, ki delujejo za povzdrogo ljudskega blagostanja, bi pa tudi hranilnica lahko kaj pomagala, kar storé nekatere druge hranilnice. Se ve, da tu ne gre za kako darilo, a posodila naj bi jim denarja na zmerne obresti, to že delajo druge hranilnice, ki neso tako bogate kakor je kranjska, katere pa ne zlorabijo svojih kapitalov v to, da bi sejale sovrašto mej deželane.

Ako prav prevdarimo, ravno kranjska hranilnica prav malo stori za povzdrogo blagostanja dežele, to se pa posebno vidi, ako jo primerjamo z drugimi hranilnicami. Danes ne bomo navajali v tem oziru nikakih števil, ker smo že pisali o tej stvari, in morda še nekaj pridemo na to, sedaj pa nam zato manjka prostora.

Vprašanje navstane, kako temu priti v okom, da ne bi mogla kranjska hranilnica tako pospeševati germanizacije v deželi, kakor jo sedaj, s svojimi dežarnimi sredstvi. Seveda mnogo bi pri tem lahko storila politična oblast, ker hranilnica to dela mnogokrat, zlasti v danes omenjenem slučaju, proti zakonu o hranilnicah. A od te strani nam ni pomoči pričakovati, kajti ponemčevanje je danes pri nas v modi.

Morda bi pa vender ne bilo napačno tudi tu poskusiti poiskati pomoči. Kar se tiče nemške šole bode Ljubljansko mesto gotovo še imelo kako besedo govoriti, ker ni misliti, da bi ves čas hranilnica sama vzdrževala šolo. Storila bode najbrž, kakor skuša nemški schulverein, da bo nekaj sama dala, nekaj pa skušala dobiti od mesta. Sicer je pa dolžnost vsakega narodnjaka v mestu s poučevanjem na to delati, da ta ponemčevalnica ne bo dobila dosti otrok.

Pred vsem je pa treba na to gledati, da se kmalu ožvi konkurenčni zavod, Ljubljanska mestna hranilnica. Ni dvombe, da bode ta kmalu dobila dovolj denarja, ker narodni slovenski kmet bode gotovo rajši nosl pribranjeni denar v mestu hranilnico, ki bode v rokah narodnjakov, kakor pa v sedanjo, ki je v rokah najhujših naših nasprotnikov, zlasti, ko se bode preverili, da garancija mesta daje dovolj varstva za uloge. Mestna hranilnica bi pa potem s svojim denarjem tudi, kolikor bi bilo v njenih močeh, podpirala naše posojilnice, in tako si pridobila neprecenljive zasluge za povzdrogo narodnega blagostanja. To bi pa tem ložje storila, ker bi svojega denarja ne izposojevala iz dežele, kakor kranjska hranilnica, ki daje denar, da si Gradčani hiše zidajo, ker je njih vodjam a la Schrei, Suppan et consortes največ ležeče na blagoru in veličanstvu Nemcev.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 24. maja.

Zasedanje državnega zbora se bliža koncu, v ponedeljek bode baje poslednja seja. Včeraj so bile volitve v delegaciji. Zadeva severne železnice tedaj ne bode rešena v tem zasedanju.

Notranji razpad levicarjev je vedno vidnejši. To kaže tudi to, da je toliko javkanja zaradi

uveve v gorene nadstropje. Tu sem došel v pristen umetljiviški dom, olešan takoj pri uhodu, po stopnicah, hodnikih in vseh sobah prvega in drugega nadstropja z raznovrstnimi slikarskimi in podobarskimi izdelki. V prvem nadstropju je podobarska delavnica, kjer se pod vodstvom starega g. Štefana Šubic, očeta naših bratov-slikarjev, Janeza in Jurija Šubica, izdelujejo raznolična cerkveno-mizarška, podobarska in pozlatarska dela. Ta dela izvršljeta mlajša sina s tujimi pomagači.

Dospievšega gori v drugo nadstropje v slikarski atelijé, pozdravita me presrčno prijazna roditelja nadarjene naše slikarske dvojice in ob ogledovanju mnogovrstnih po stenah razobešenih slik, studij in tvoril razvil se nam je živahan razgovor o — slikarstvu, za katero je zavzeta vsa Šubičeva obitelj.

Štefan Šubic je visokostasen čestitljiv mož s prijaznim, ljudomilim obrazom, zanimivo glavo, nad visokim, izbočenim čelom dičjo mu srebrni kodri. Ljubeznjive njegove oči se mu iskrijo pri govorjenju o priljubljenem mu predmetu, kateremu je posvetil vse svoje življenje in imenje. Štefan Šubic je zdaj v 64. letu, čvrst in dobrodušen. On je samouk, ki

odstopa dr. Koppa. Kar naravnost se priznava, da tej stranki manjka nadarjenih elementov. Zato pa tako prizadevanje, da bi dr. Koppa zopet v kakem okraju urinili v državni zbor. "Prager Tagblatt" toži, da celo v središči našega državnega življenja, na Dunaji, radi nejedinstvi Nemcev narašča moč njih narodnih nasprotnikov, ravno tako, kakor v planinskih deželab, kjer so ultramontanci se odločili od narodnih Nemcev. "Bohemia" pa pravi, da bi obupal, ko bi premisljeval, kako je "zjednjena levica" potrebna oživljajočega pomlajenja.

V parlamentarnih krogih se govori, da bodo mesto barona Widmanna grof Vetter imenovan monarškim deželnim glavarjem. Grof Vetter ne priпадa k nobenej stranki, a v važnejših vprašanjih se strinja z desnicno državnega zborna.

Vnanje države.

Srbško ministerstvo je predložilo skupščini finančne predloge. Skupščina se bodo posvetovala o finančnih zakonih, o tiskovnem zakonu, o varstvu trgovinskih znamk in o potrebnih specijalnih kreditih. Za posvetovanje budgeta se bodo po žetvi v Belem gradu zopet sešla. Radikalci imajo 14 mandatov, vseh pet liberalnih mandatov je zavrgel verifikacijski odsek.

V Parizu se je osnovala "francoska družba za Tonking in Indo-Kitaj", katere namen je okoristiti se novih francoskih pridobitev. Družba bodo v Tonkingu, Anamu in Cochinchini osnovala trgovska podjetja, zidala železnice, nakupovala posestva, obdelovala rudnike in kamnolome, zidala fužine in ustanovljala banke — Princ Viktor Napoleon, ki ne živi prav v prijateljstvu s svojim očetom, ker bi proti njega vojji rad igrал rolo pretendenta, ostavil je hišo svojega očeta in najel svoje stanovanje. To bo še povekšalo razpor mej bonapartisti.

Odkar je bil shod narodnih liberalcev v Berolinu in so se ti malo približali politiki nemškega državnega kancelarja, so se mšljena v Berolinskih vladnih krogih nasproti katolikom na slabše obrnila. Vsaj vladni listi jih zopet hujše napadajo in videnti je, da jim vlada v nobenej zadevi ne bode več pravljena odjenjati. Vatikanu očitajo ti listi, da se vedno bolj udaja poljskim uplivom.

Ob jednem z Midhadom pašo je v Taifu umrl še drugi pregnani turški državnik, Mahmud Damat paša. Nagla smrt teh dveh državnikov, ki nista bila v sultanovej milosti, se mnogim dozdeva čudna, in misli se že, da sta morda umorjeni, kar bi na Turškem ne bilo nič novega. Taif je daleč in se bode težko kdaj kaj gotovega izvedelo.

Angleška ekspedicija v Sudan je že sklenjena stvar. Angleška admiriliteta je že naročila, preskrbeti 30 majhnih Nilovih parnikov; angleški oskrbovalni urad v Kajiri misli nakupiti 12.000 velblodov in v angleških arzenalih je veliko gibanje. Kar se tiče časa, kedaj odrine ekspedicija, je omeniti, da bodo koncem julija Nil že toliko narasteli, da bodo mogli parniki od Assuana dalje voziti. Abisinska misija angleškega admirala Hewetta se je ponesrečila. Abisinski kralj neče nič vedeti o kakem pogajanju z Angleži in je celo prepovedal Hewettovim ljudem prodajati živež; po drugih poročilih je pa ekspedicija bila v Addovi, kamor je prišla 6. maja, prijazno v sprejetu.

Dopisi.

S Primorskega 20. maja. [Izviren dopis.] (Stritarjevo prepričanje o sedanjem stanju slovenske narodnosti.) Kdor se spominja iz šolskih let srečnih utisov, ki mu jih je napravil Stritarjev javni nastop v slovenskem slovstvu, ne more se znebiti z lehka prepričanja, da tega pisatelja odlikuje posebna bistrost in premisljenost. Saj so bili ravno njegovi prvi pojavi polni soli in popra, in izvedeli smo takrat, da odslej bomo imeli lite-

se je popel po neumorni svoji marljivosti in neomahljivi vztrajnosti do visokosti samostojnega umetljnika. Njegov oče, Pavel Šubic, bil je podobar in v njegovi delalnici vzbudil se je sinu Stefanu umetljniški čut, katerega je negoval in razvijal ter blažil ob vzuglednih umetljniških uzorcih. Izdeloval je po svojeročno risanih načrtih: oltarje, tabernakelje, svetnike, s kratka, vse cerkyne reči, katere je ob jednem sam pozlačeval in bojisal; slikal je na platno in steno: z oljnati bojami in al fresco svete podobe za raznovrstne cerkve po vsem Kranjskem in Dolenjem Štajerskem. Za Poljansko cerkev je izdelal altarje v arhitektonskem, podobarskem, pozlatarskem in slikarskem pogledu; istotako nahajajo se na pr. v Celji v kapucinski cerkvi in v kapeli sv. Maksimilijana na tamošnjem pokopališču slike od njegove roke . . . Baš zdaj izdeluje se po njegovem črteži krasen tabernakelj za Poljansko cerkev.

Njih čudno torej, temveč po vsem naravno je, da je njegovim sinom tako rekoč že prirojena umetljniška nadarjenost, katero je za umetljnost na udušeni oče zgodaj vzbujal, razvijal in plemenitil,

rata mej nami, ki bo neusmiljeno bičal, kar je kritike potrebno. Če tudi je temu plodovitemu in učenemu pisatelju in pesniku pozneje mladenički ogenj v veliki meri ponehal, premisljenosti pa mu vendar ni mogel noben Slovenec odrekati, in smo videli, da se je kritik Preširnov vedno trudil, kako bi pravo pogodil, in če tudi daleč od domovine, kako bi slovensko slovstvo po potrebah in sposobnosti našega naroda bogati sam in v to druge v zgledom spodbujal. Zaupanje je torej ostalo, da Stritar ne stori za slovenski narod nikakega koraka, ki bi ga ne bil prej dobro preudaril, in tako smo z veliko radovednostjo opazovali, kako jo je v politiki vodil, potem ko ni davno, kar je začel v "Ljubljanskem listu" objavljati svoja tedenska "Dunajska pisma".

Stritar si je izbral v tem najnovejšem slovenskem dnevniku pod črto prostor za raznotera premisljevanja in mnogotere nasvete, katere namerava slovenskemu svetu izročiti. Moramo tedaj tukaj plod njegovega duha soditi po prostoru, ki si ga je izbral. Do sedaj nam je ponudil že lepo kito nasvetov in naukov, ki se drže večinoma v splošn obliki, in torej imajo že za naprej lastnost, da se raztezajo na ves narod, da zadenejo z obširnim okvirjem prav to in pa ono, ali ob jednem se pregrešajo tudi v tem, da jih mora slišati tudi oni del naroda, katerega ne zadevajo. Največ napako pa smo zasledili v tem, da gospod Stritar prepogostem generalizuje in tako deli kazen in plačilo vsemu narodu namesto določenim oddelkom vsega naroda.

Najhujše jo je pa zasolil v zadnjem pismu od dne 17. t. m., in sicer s tem, da svetu objavlja nekako srečno stanje, v katerem se zdaj nahaja neki ves slovenski narod.

Da mu ne bomo delali krivice, povemo naravnost, da ima pred očmi neke malenkostne in dvomljive koncesije, ki jih je vlada podelila kranjskim Slovencem s tem, da jim je n. pr. dovolila pouk v nekaterih predmetih na srednjih šolah tudi v slovenskem jeziku, in morda še kako drugo za gospodovovo bodočnost neznatno mrvico, in ta dvomljiva pridobitev jako pohlevnemu g. Stritarju zadostuje; on je ž njo tako zadovoljen, da jo razglaša, kakor da bi bila podeljena Slovencem vseh pokrajin, in kakor da bi Slovenci ne bili "za sedaj" v nobeni nevarnosti več. Prepričan je sicer, da nesmo še vsega dosegli, "kar imamo želeti ali zahtevati; ali naša narodnost", modruje dalje, "zdi se mi za sedaj že dovolj utrjena in zagotovljena, tako da se nam ni bati za njo, če hočemo pametni biti . . ."

To in jednako modrovanje nas je v naši pokrajini silno osupnilo, in s kraja nesmo verovali, da bi mogel naš slovstveno vedno zaslužni bistri kritik kaj takega objaviti. Ob jednem so nas te besede kako užalostile, ker se glasē kot največja ironija v primeri z dejanskimi in sedanjimi razmerami slovenskega naroda, in ker nam utegnejo v hudem stanju naše gorje samo še pomnožiti. Nasprotniki naši take izjave blastno ponatisnejo in navedejo po pravici, če tudi kriv, pa zanje vendar dober dokument, kakor da bi v resnici Slovenci stali na onih trdnih tleh, ki se "hočejo" g. Stritarju kot taka "dozdevati".

Dalje v prilogi.

ter jih zavedel na pravi pot sistematičnega umetljniškega izobraženja.

Ko sta si sinova, Janez in Jurij, doma prisvojila potrebne pravtne, osnovne pojme o slikarstvu, dal ju je v Ljubljano k slikarju Wolfu, kjer sta se pripravljala za daljši svoj poklic. Od Wolfa poslal je Janeza v Benetke na akademijo "delle belle arti", kjer se je učil in vežbal tri leta. V tretjem letu dobil je ondu premijo (diplom) za svoj s kredo risani karton "Rafaelova smrt". Fotografski posnetek tega kartona bil je razstavljen v Ljubljanski reduti 1875. l. in se je tudi v tamošnjem slovenskem gledališču predstavljal Živa podoba te slike. Original tega kartona nahaja se tu na Šubičevem domu.

Iz Benetk šel je Janez Šubic 1875. l. v Rim; tam je bil dve leti zavrsjevale svoje slikarske studije po vzgledih nesmrtnih italijanskih slikarjev. Ondu je izvršil sliko sv. Martina za Šmartno pod Šmarjijino Goro. Iz Rima napravil je razne izlete, međ drugim tudi v Napolje. — Iz večnega mesta se je preselil na Dunaj, kjer se je vežbal v Hans Makartovi šoli ter sodeloval v času cesarjeve petindvajsetletnice

Mi se v resnici čudimo, kako more mož bi strega uma, ki sam trdi, da „pregleduje in premišljuje naše stnsje“, s takimi objavami slovenskemu narodu toliko neresnice v obraz metati! Prvič so vse vladne malenkostne koncesije brez stalne podlage, in še koncesije gledé na srednje šole je naučno ministerstvo tudi za Kranjsko samo kot za poskušnjo podelilo in proglašilo. Če se ta poskušnja vladi **opishe**, kar se lahko zgodi, kot neugodna, vzame ista vlada tudi Kranjskim Slovencem te podelitve. Tudi na Kranjskem torej slovenska narodnost ni toliko „zagotovljena“, kolikor hoče g. Stritar misli, in kolikor je dovoljeno iz takih malenkosti „utrjenje narodnosti“ zagotovljati. Drugod, po vseh drugih slovenskih pokrajnah pa še takih podelitev neso Slovenci dosegli, in g. Stritar naj si za nadaljnja premišljevanja tudi za politiko blagovoli zapomniti, da Slovenci prebivajo tudi še po drugih pokrajnah in ne samo tam, kjer ima on svojo ožjo domovino.

V tako ozkem smislu se nikomur ne spodobi govoriti o vseh Slovencih, kakor je to gosp. Stritar storil, in z veliko nejevoljo moramo tukaj glasno protestovati, da bi bilo komu dovoljeno govoriti o podelitvah gledé na primorske, štajerske, koroške Slovence, kjer ima kdo za kak namensamo kranjske Slovence pred očmi. Ravno Slovenci zunaj Kranjske pa neso od vlade čisto nič dosegli, kar bi dajalo povod tolažbi, da se nam ni batí za obstoj naše narodnosti, in Slovencem na Koroškem, Primorskem in Štajerskem se pod prejšnjimi vladami gledé na bodočnost ni nikdar slabše godilo, nego se zdaj godi. G. Stritar naj dobro pomisli, kakega mišljenja namestnike imamo v teh pokrajinah, pa bo drugače sodil. Naj pride pogledat v naše šole, k našim okrajinam in porotnim sodnjam, pa bo vedel, kako se sodijo ljudje naše narodnosti v jeziku, katerega ne umejo. Prepričat naj se pride, kaj je dovoljeno Italijanom na Primorskem, pa Nemcem na Koroškem in Štajerskem, potem mu bode zasvetila druga luč o utrjenosti za našo bodočnost. Ali g. Stritar ne bere „Mira“, „Slov. Gospodarja“, „Soče“, „Edinosti“ in drugih poročil iz imenovanih pokrajin, da se tako po kričici ziblje v sladkih nadah za našo bodočnost? Pa če tudi iz takih virov ne zajemlje dejanstev, iz katerih izvaja svoje za nas neverjetne posledice, bi moral vendar pa od drugod izvedeti dejanske razmere o našem stanji, kajti le na taki podstavi človek odločno sodi, „pregleduje“ in „premisljuje“! Pa če se že gospodu Stritarju dozdevajo naši časniki premalo pametni, bi moral vendar premisljene naše politike ločiti od mladih in nepremisljenih, in mi menimo, da imajo naši deželniki in državni poslanci pravico zahtevati, v celoti pričevati se k premisljenim politikom.

Ravno naši državni zastopniki pa so tudi v najnovejši dobi v državnem zboru celiemu svetu opisali žalostno in neznošno stanje Slovencev po raznih pokrajnah. Kar je n. pr. Vitezic letos razkril o Istri, to velja za vso Primorsko; kar so pojasnili letos naši poslanci o Štajerski in pred par leti tudi o Koroški, to je vse resnica, ki se vedno v hujših oblikah kaže, in mora tudi g. Stritar v to verovati, ko ima pred seboj zanesljive priče samih naših za-

stopnikov, in mu morajo izjave poslednjih znane biti v toliko večji meri, kolikor je pokazal v posebnem Dunajskem pismu, da vé, kako se zastopniki sedanje dobe obnašajo po raznih parlamentih.

Verojetnih virov torej g. Stritar ni pogrešal, in kot kritik na drugi strani bi bil moral jednak premišljeno soditi in oglašati se o stanji naše narodnosti in naših pridobitvah ali še bolje o zavrnitvah naših pravic. Krvice, ki se nam torej godé, krvice, ki nam ne dajó pokoja gledé na našo bodočnost, je g. Stritar s svojimi izjavami v poslednjem Dunajskem pismu tudi sam pomnožil, in ker ga imamo za poštenjaka v preiskavanjih, se trdno nadejamo, da to krvico v tu opisanem smislu zvrne.

Če bodo nam taki možje vkljub raznim in leta za letom vsak dan ponavljanim pojasmilom tavali v temi in razglašali krive nazore o našem sedanjem stanji, potem si moramo misli, da je pouk gledé na nižje ljudstvo za ta del še neuspešni, popolnem brez sledú; potem je bolje, da poberejo naši listi z vsemi delaveci vred kopita in izročé narod onim silam, katerim g. Stritar pripisuje vse dosedanje pridobitve našega naroda. Kaj bi se rodoljubi trudili, ko po g. Stritarji naš narod doseže vse brez zasluga naših delujočih rodoljubov. Pa obračunimo za resno! G. Stritar piše v Dunajskem pismu tudi to-le: „Ne dosezajmo, česar ne moremo doseči, ne zahtevajmo, kar se nam ne bode nikdar dalo, kar se nam dati ne more.“ — Te besede so non plus ultra dosedanje naše politike. Po takem bi mi ne smeli še toliko pohlevni biti, da bi zahtevali primernejše administrativno vladanje nad Slovenci, da bi se vsaj v tem smislu združili, potem na Koroškem, Štajerskem, Primorskem ni nam dovoljeno nikdar prositi srednjih, oziroma najmanjih ljudskih šol; potem naj nas na ječo in smrt še vedno po tuje osnovane sodnije s tujimi porotniki obsojujejo, in naj Nemci in Italijani z nami počenjajo na vso bodočnost, kar mirno in celo demonstrativno počenjajo zdaj proti Slovencem, razkosanim po raznih pokrajnah itd. itd. Pa mirna Bosna! Srečno, g. Stritar!

Z Dunaja 20. maja. [Izv. dop.] Učeni naš rojak gosp. prof. dr. Karol Glaser prejel je od naučnega ministerstva častno ponudbo, da nadaljuje in dovrši ethimologički sanskrtski slovar, ki ga je pričel februvarja meseca 1884 v Pragi umrši češki učenjak Vaniček, G. prof. dr. Glaser je to Slovence in njega častečno donudbo vzprejel, svojo potovanje v Pariz odložil, ter se pred kratkim podal iz Dunaja, kjer je zopet prebil nekaj daj, v Prago. Slovenci si pač smemo čestitati, da štejemo mej svoje odločno narodne može učenjaka, katerega izvanredno zmožnost pripoznala je cesarska akademija znanostij in sedaj zopet naučno ministerstvo. Čehi imajo v vsakej stroki lepo število učenjakov, a po umrlem Vaničku neso naši moža, ki bi bil sposoben, nadaljevati pričeto delo. In glejte! tacega moža našli so v Slovencih, in ta učenjak je gosp. dr. Glaser! Poljakom spisal je naš rojak poljsko — sanskrtsko slovničko! V nemških strokovnjaka listih vzprejemajo se razprave g. prof. dr. Glaserja. Izmej naših listov priobčevali so posebno „Slovenski Narod“, bivša „Zora“, „Kres“, „Edinost“ in v novejšem času tudi „Zvon“ Glaserjeve spise. In uverjen sem, da

Slovenci zeló radi čitajo Glaserjeve spise, ker obdelavajo polje, ki ga do danes nihče izmej Slovenec ni obdeloval; in ker prof. Glaser ume pisati popularno, za to se njegovi spisi čim bolj prikupejo.

Iz Ptuja 21. maja. [Izv. dop.] Precej dolgo časa smo molčali, nadjaje se, da dosežemo toli zaželeni mir. Toda zaman. Naši vitezi nemajo mirú in ker nemajo družega posla obirajo nas v židovskih listih. Naše mestice ima mnogo takih obiračev, hujškačev, postopačev in še mnogo drugih „nebodijih treba“. Njih posel obstoji v samem denuncianstu, njihovo tubtanje pa je vedno škodoželnost; kamor stopiš, stoji ti že denuncijant za brbtom in ako ti taki ovadhi neso znani, izgubljen si! Te družaji se je treba ogibati in to že gre, ker so poznati. Imena tachih ljudij priobčevati, zdi se nam nevredno, ako pa bode to ščuvanje dalje trajalo, potem pa budem tudi mi zgrabili za drugo orožje. Zapomnijo pa naj si te baže ljudje, da to, kar oni zamorejo, zamorem tudi mi. Povod k temu dopisu daje mi neki danes v „Tagesposti“ priobčeni dopis, zadavajoč izlet tukajšnjih Slovencev k sv. Margareti. Slovenski pevci — ne Čitalnica — prirejajo namreč marljivo izlet. K pevcem pridružijo se tudi drugi Slovenci. To pa se zgori prav tiho, vendar se zbore takoj mnogo občinstva, ko čuje slovensko petje. Tako bilo je tudi pred zadnjo nedeljo pri prijazni sv. Margareti. Od vseh krajev privrelo je poslušat mnogobrojno število občinstva in tudi Ormožki rodoljubi udeležili so se tega izleta. Pevci so peli, zopet drugi so igrali različne šaljive igre v hosti, govorili pa smo, kakor znano, nekateri slovenski, zopet drugi nemški. O politiki ni bilo ne duha ne sluha. Toda že taka nedolžna zabava je tem denuncijantom trn v peti. Koliko so se trudili, da zaprečijo ta izlet, da celo iz časa okrajin volitev slaboznanega zdravnika, ki pa je znel izprosjačiti spričevalo za slovenski jezik, kajti inache bi ne bil dobil nikdar te službe, naprosili so, da naj nam žuga z — nalezljivo bolezni! Potem pa naj kdo reče, da neso ti ljudje skrbni za naše ljubo zdravje in Bog se ga vedi za kaj še vse, kajti inache privoščili bi nam gotovo gostilno v „Nar. domu“. Ti denuncijanti denuncirali so danes vse udeležence tega izleta! Radi bi vedeli, kaj so jim naši izleti mari! Ali mi kedaj o vaših pišemo? Zabavajte se, kolikor vam ljubo, ali nas pustite pri miru. Toda mi dobro vemo, kaj hočajo naši denuncijanti in njihova vlačuga. Nevošljivost, budobija, jeza, da se vam kaj jednacega ne posreči, povod je tej denunciaciji! Za danes ne več, odslej se bomo večkrat videli.

Domače stvari.

(Odlikovanje.) Dosedanji c. kr. stotnik pri mestni komandi v Ljubljani, gospod Viljem Eckel, kako prijazen mož, dobil je, ko gre sedaj v stalni pokoj, dostojanstvo c. kr. majorja.

— (Vse po starem.) Piše nam prijatelj našega lista: „Vse po starem“ tako sem si mislil danes zjutraj, ko sem viden na staroslavnem rotovščini viseti zeleno zamazano tablo z napisom: Heute Nachmittags um 3 Uhr wird geimpft. Vprašal sem se, voda li še zmirom nemškovalna večina na rotovščini se li stavijo koze jedino le nemško umečim sinom in hčeram matere Germanije, in koliko stroškov bi

stavi akademisko darilo. Potem ga je poslal arhitekt Hansen v — Atene, kjer je v Schliemanovi, v pompejanskem slogu vzgrajeni palači slikal razne prizore, iz grške mitologije in Trojanske vojske. Iz Aten se je preselil Jurij Šubic v Pariz, k českemu slikarju Hýnesu, kateremu je pomagal izdelovati oljnate slike za česko „Národně gledališče“. Od tega živi vedno v Parizu, kjer slika samostojno. Lani je razstavil v Pariškem „Salonu“ žansko sliko: „Avant, la chasse“ (pred lovom). Slika predstavlja kmeta iz Normandije, kateri, pripravljalnoč se na lov, preiskuje svojo puško. Mož stoji v sobi pred odprtimi vrati, skozi katere sije solnce v sobo. Vrednost slike moremo presoditi po tem, da je dočišči odbor od 10.000 napovedanih slik, vzprejel samo kakih 3000 slik. — To sliko je izvršil naš umeteljnik na počitnicah v graščini madame Deriver. — Zdaj je znani trgovec z umetniškimi izdelki in pokrovitelj umeteljnikov, Sedelmayer, za katerega slikata, razen mnogih drugih, slavni ogerski slikar Mihail Munkaczy in češki slikar Vaclav Brožek, — naročil dve slike pri našem rojaku, Juriju Šubicu.

Vrla naša brata-umeteljnika nahajata se zdaj v najlepši dobi: Janez Šubic ima 33 let, Jurij pa

je stopry v 29. letu svojega umetljnosti posvečenega življenja. Čast mi je poznati oba brata: z Jurjem seznanil sem se bil lani tu na njegovem domu. Jurij je burnega, sangvitskega narava; dočim je Janez bolj miren, rekel bi otožen. Po svoje umetljniški smeri sta oba — realista. Janez se drži italijanske šole, glavni predmet mi je: dekorativno historijsko slikarstvo — Juriju pa je vzgled slikar Rahl; v poslednjem času se nagiblje k francoškej realistnej šoli. —

Tu na svojem domu imata izvoljena brata-slikarja nagromšdeno bogato zbirko, raznih, v akademijah in na potovanji nabranih posvetkov, studij in obširno strokovnjaska knjižica. Vsa hiša je okrašena s slikami in že od zunaj se jej pozna, da bivajo v njej umetljniški izobraženi ljudje . . .

Mnogo zanimivega se more tukaj izvedeti, in ko bi hotel navesti sodbo in mnenje, tega ali onega brata, zlasti Janeza o naših žalostnih kulturno umetljniških razmerah, osramotil bi marsikaterega „c. kr. Slovenca“, ki mu je umetljnost je predmet za neslane dovtipe.

Pozno večer sem se lotil od blagih, uzornih ljudij, ter se odpeljal po dolini proti zapadu.

V kavarni pri Slonu vsak dan (349-3) sladole.

Pristna slivevka:

1883. leta slivovka . gl. 39 | 1883. leta bela vina gl. 10
1878. " 50 | 1879. " 16
1883. " tropinec " 30 | Pristni vinski jesih " 9
prodaja po hl. (224-8)

Jos. Kravagna v Ptujl. Štajersko.

Važno za gostilničarje!

Podpisani naznanjam, da imam v zalogi, kakor vsako leto, vsake velikosti

Iedenice (Eiskasten),

v katerih se dadó dobro hraniti jedi in pijače; tudi popravljam stare in zamenjam z novimi.

Vnanja naročila izvršujem takoj in točno.

Janez Podkrajšek,
v Ljubljani, Trnovo št. 19.
(212-8)

Umetne (32-39)

zobe in zebovja

ustavlja po najnovejšem amerikanskem načinu brez vskih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckyjevega mostu, I. nadstropje.

MOKA

iz najboljše prave banaške pšenice, popolnem suha, v lastnem umetnem mlinu na valarje napravljena, prodaja po najnižjih cenah na debelo in drobno

M. J. GVARDIA, (279-8)
v Ljubljani, v Slonovih ulicah št. 50.

JOSIP RAUNICHAR,

v Ljubljani, Židovske ulice št. 6,
priporoča svojo bogato zalogu (178-10)

✓ Ševljev ✓
za gospode, dame in otroke,
dobro in elegantno izdelane, po najnižej ceni.

O. k. privilegij za zboljšanje šivalnih strojev.

Ivan Jax,
v Ljubljani, Hotel Evropa.
Zaloga vsakovrstnih

šivalnih strojev
za družine in rokodelce, rabljivih za vsakatero šivanje. (113-16)

8letna garancija!
Podok brezplačno. Na mesečne obroke po 4-5 gl.

5000 1 (788-41)

ostankov sukna

(po 3-4 metre), v vseh barvah, za polno možko obliko, pošilja po poštnem povzetju, ostanek po 5 gl.

L. Storch v Brnu.

Ako bi se blago ne dopadal, se more zamenjati.
Uzorci proti pošiljatvi marke za 10 kr.

Železna
ročna vozila

in
kolesa za vozove
vsake vrste.

CARL MORGNSTERN & Comp.
Tovarna strojev za plinske vodne in
trombne naprave. (298-4)

Wien, Füfhaus, Gasgasse 6.

Ulijedno naznanjam slav. p. n. občinstvu, da sem prevzel

krčmo „pri Guziji“ v Šiški.

Za okusna jedila, dobro vino in izvrstno Koslerjevo pivo, vse po najnižej ceni, bodem vedno skrbel.

Obilnemu obiskovanju priporoča se z odličnim spoštovanjem

IV. Kavčič. (351-2)

ADOLF EBERL,

stavbeni in pohištveni barvar. Izdelovalec slikanih napisov. Lakirnik.

Lastna fabrika cija

oljnati bary, lakov in firnežev.

Prodaja na debelo in drobno.

Ljubljana, (301-4)

Marijin trg, tik frančiškanskega mostu.

Cenilniki se pošiljajo na vse strani, kdor jih želi.

Tako deluje.

Uspeh zajamčen.

Neizogibljivo!

Denar dobi vsaki takoj povrnen, pri katerem ostane moj sigurno delujeći

ROBORANTIUM

(brado ustvarjajoče sredstvo)

brez uspeha. Ravno tako sigurno pri plešah, izpalih in osivelih laseh. Uspeh po večkratnem močnem utrenji zajamčen. Pošiljanje v steklenicah po 1 gld. 50 kr. in v steklenicah za poskus po 1 gld.

J. Grolich v Brnu.

V Ljubljani se dobiva pri g. Edwardu Mahr-u, v Trstu Peter Slocoovich, via Sanitá 13; v Gorici lekar C. Cristoffoletti; v Reki lekar C. Šilhavy; v Celji Fd. Pelle; v Mariboru J. Martinz; v Rovinju lekar G. Tromba.

Tam se tudi dobiti:

Eau de Hébé, orientalsko lepotilno sredstvo, ki narja nežnost, belino in obilnost, telesa, odstranjuje pege in lase — cena 85 kr.

Ni sleparja! (333-2)

Zdravniške kapacite v inozemstvu zapisuje dr. Popp-ovo Anatherin ustno vodo kot najboljše sredstvo za usta in zobe.

Gospod dr. J. G. Popp,

c. kr. zobozdravnik,

Wien, I., Bognergasse 2.

Podpisani z zadovoljstvom izjavlja, da je rabil Vašo Anatherin ustno vodo, kakor tudi Anatherin zobno pasto in ju more najbolje priporočati. (216-1)

V Bukareštu, 11. decembra 1881.

Dr. Vladesco,

profesor na medicinskej fakulteti v Bukareštu, načelnik zdravnika Coltzove bolnišnice, član mnogih rumunskih in inozemskih društev, imejitelj mnogih redov.

Dobiva se v Ljubljani pri lekarjih J. Swoboda, G. Piccoli, V. Mayr, Jul. pl. Trnkoczy, E. Birschitz, dalje pri trgovcah Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M. Schmidt, V. Petričič, L. Pirker, P. Lassnik, Terček & Nekrep; v Postojni: A. Leban, lekar; v Škofje Loka: C. Fabiani, lekar; v Kočevji: J. Braune, lekar; na Krasem: F. Bünches, lekar; v Idriji: J. Warta, lekar; v Kranji: K. Šavnik, lekar; v Litiji: J. Benes, lekar; v Metliki: Fr. Wacha, lekar; v Novem mestu: D. Rizzoli in J. Bergman, lekarja; v Trebnjem: J. Ruprecht, lekar; v Radovljici: A. Roblek, lekar; v Kamniku: J. Močnik, lekar; v Crnomlji: J. Blazek, lekar; v Viču: V. Kordas, lekar; v Pontalu: P. Osaria, lekar.

VIZITNICE

v elegantnej obliki priporoča po nizkej ceni

„Narodna Tiskarna“

v Ljubljani.

V „Narodnej Tiskarni“ in pri Jan. Giontini-ju v Ljubljani se dobiva:

Časnikarstvo in naši časniki.

Spisal *

Stat nominis umbra.

Cena 70 kr., po pošti 5 kr. več.

Vlahov.

Lek, pripravljen po Romanu Vlahovu v Šibenku (v Dalmaciji).

Poddržnica: v Trstu, Via della pesa št. 8.

Ta lek je z dekretem od visokih c. kr. oblasti poskušen in od mnogih medicinskih redkosti priporočan.

Patentovala ga je vlada združenih držav Severo-Ameriških in odlikovala z zlato svinčeno!!

Kako se je priljubil ta lek v zadnjih desetih letih pri velikem občinstvu, kažejo mnogo brojna spricava in zahvalna pisma, ki so došla izumitev.

Ta lek gotovo pomaga pri slabem prebavljenju, koliki, zlatej žili, pomanjkanju apetita, prehajjalnej mrzlice, slabem in pokvarjenem želodci, ženskih bolezni, glavobolji, kroničnih bolezni na jetrah in vranici in pri morski bolezni itd. itd. Zlasti služi za notranje čiščenje in sploh jako utrjuje zdravje.

Vsakej steklenici pridana je brošura z nakazilom, kako rabiti.

Da se pa izogne ponarejanju, prosimo p. n. kupovalec paziti na to, da je na steklenici samej, na napisnem listku in v brošuri ime **Roman Vlahov** zaznamovano in ravno tako užzano na zamašku.

Zaloge imajo: v Ljubljani: H. L. Wenzel, M. Kirbisch, Ant. Stupan, Fran Erfelt, G. Gnesda, J. Trinker, Luka Tavčar, lekarji G. P. cecoli, Ivan Caleari, M. Voltmann, Rud. König, restavratér južne železnice; v Laških Toplicah: Teodor Gunkel; v Laškem trgu: W. Gedlicka, hotel Flosser; v Celji: Tom. Schuch, hotel Elefant, A. Bareck, lekarji Baumbach, Karol Petricek; v Mariboru: M. Berdajs, Vilhelmina Irstitsch, Ivan Pobeschin, Jos. Schibert, sladičar A. Reichman; v Celovci: Jos. Ivoš; v Beljaku: Pet. J. Merlin, Marija Turnovska; v Trbižu: A. Fiebinger, hotel de la Gar.

Marijincelske kapljice za želodec, nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodci,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodci,

in nepresežno zoper neslast do jedi, slabih želodcev, smrdečo sapo, napihnenje, kisloto podiranje, žolpanje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez, zoper zlatencico, gnus in bjuvanje, da glava ne boli (če izvira bolečina iz želodca), zoper krč v želodci, preobloženje želodca z jedjo ali pijačo, šrve, zoper bolezni na vranici, jetrah in zoper zlato žilo.

Glavna zaloge:

Lekar C. Brady, Kremsier, Moravsko.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane

35 kr.

Prave ima samo: V Ljubljani: lekarna Gabriel Piccoli, na dunajskoj cesti; lekarna Josip Svoboda, na Prešernovem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom. Rizzoli; lekarna Josip Bergmann. V Postojni: Anton Leban. V Gorici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini: lekarna Michael Guglielmo. V Celji: lekar J. Kupferschmied. V Kraju: lekar Drag. Šavnik. V Kamniku: lekar Josip Močnik. V Radovljici: lekar A. Roblek. V Sežani: lekar Ph. Ritschel. V Črnomlji: lekar Ivan Blažek. V Škofje Loki: lekar Karol Fabiani.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijincelske kapljice za želodec morajo imeti v sklenico vtisnene besede: Echte Mariazeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečetena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijincelske matere božje, mora biti položen te podobe utisneno sodnisko spravljeno varstveno znamenje in zavoj mora biti zapečaten z našim varstvenim znamenjem. Izdelki podobnega ali istega imena, ki nemajo teh znakov istinitosti, naj se zavrejo kot ponarejeni in prosmi, naj se nam taki slučaji takoj nazznijo, da bodo sodniški kaznovani izdelovalci in prodajalci. (148-140)

BUDIMSKA RÁKÓCZY grenčioa,

katero so analizovali in označili deželna akademija v Budimpešti, profesor dr. Stözel v Mouakovem, profesor dr. Hardy v Parizu in profesor dr. Tichborne v Londonu, priporočajo profesor dr. Gebhardt v Budimpešti in nedavno profesor dr. Rokitansky v Inomostu, profesor dr. Zeissel na Dunaji in profesor dr. Sigl v Stuttgartu in druge medicinske kapacitete zaradi njegove bogate vsebine lithiona; posebno se uporablja pri trdrovratnih bolezni prebavilnih organov in zapretji vode ter se pred vsemi zanimi grenčicami posebno izredno priporoča.

Dobiva se po vseh lekarnah in prodajalnicah mineralnih vod, vedno na novo natoden. Prosi se, da se zahteva izrečeno Budimska Rákóczy. (240-13)

Lastniki bratje Loser v Budapešti.

Glavna zalog naravnih rudninskih vodá in studenčic:

Adelaidin studenec, Bilinska kisla voda, Carinthia-studenec, Emski Viktoria-studenec, Emski hrenček, Franc Josipov grenki vir, Friedrichshallna grenka voda, Gleichenbergski Konstantin vir, Sv. Ivana vir, Emin vir, Klausenski jekleni vir, Giesshüblerska kisla voda, Hallska jodna voda, Hunyadijeva grenka voda, Karlsbadská mlinšica, Gradska voda in vrelec, Marienbadská križna voda, Preblavská kisla voda, Kronofrška kisla voda, Bilnska in Saidschüdska grenka voda, Rodanjska kisla voda, Rakoczy grenka voda, Rogatska kisla voda, Rimski studenec, Ofenski Viktoria-studenec, Selters voda, Sv. Lovrenca jeklena kislina, Karlsbadská vrelska sol, Marienbadská in Hallska jodna sol, Emske pastile, Bilinske pastile itd.

Že 26 let obstoječa trgovina z rudninskimi vodami daje ne samo sanitetnu uradu, nego tudi vsakemu izmej naročnikov izvirne fakture na razpolaganje, da se vsakdo lahko preveri, da so sklenice napolnene s pravimi frišnimi imenovanimi vodami. S spoštovanjem

Peter Lassnik v Ljubljani. (317-3)

(Popise o vodah in brošure zastonj.)

Zahvala in priporočilo.

Udano podpisani se zahvaljuje svojim kupovalcem za do sedaj skazano zaupanje in priporoča za to sezono svojo bogato zalogu

solnčnikov za gospe in gospode

v iznenadno lepej in velikej izberi, priprosto in najlegantnejše upravljenih po najnižjih cenah; potem

dežnike

v jake bogatej izberi, vsake velikosti, barve in snovi, kakor: bombaž, alpaca, cloth, botany (blago iz konjske žime), pol svila, svila, double-face-svila itd., ravno tako na navadnih, kakor na

patentovanih avtomatnih stojalih,

ki so se tako hitro priljubili, z modnimi palicami po najnižjih cenah.

Specijalitete dežnikov: patentovani samoootvorni, patentovani samozaporni, v kovboegu shranljivi, dežniki s palico od titanija, ali pa z zlatim stojalom so vedno v zalogi.

Dežniki se kaj naglo in ceno na novo prevlačijo ali popravljajo, ter naročila z dežele izvršujejo se točno po volji naročnika s poštnim povzetjem.

Prekupcem pošlje se na zahtevanje obširne cenilnike.

L. MIKUSCH,

fabrikant dežnikov in solnčnikov,

v Ljubljani, Mestni trg št. 15.

(197-6)

Mark 500.000 v najsrečnešem slučaju.

Velika, od Hamburške države garantovana denarna loterija se je jako prijubila zaradi mnogobrojnosti dobitkov, ki se bodo izzreba, in zaradi največje mogoče garancije za točno izplačilo dobitkov. To po določilih načrtu vodi posebno v to postavljena generalna direkcija in vse podjetje nadzoruje država. V malo mesicih se od prvega do sedmega razreda izmej 100.000 srečk jih gotovo izzreba 50.000 z dobitki. Mej temi se nahaja glavni dobitek za event. 500.000 mark, specijelno pa:

1 premija	à mark	300.000	26 dobitkov à mark	10.000
1 dobitek	à	200.000	56	à 5.000
2 dobitka	à	100.000	106	à 3.000
1 dobitek	à	90.000	253	à 2.000
1	à	80.000	6	à 1.500
2 dobitka	à	70.000	515	à 1.000
1 dobitek	à	60.000	1036	à 500
2 dobitka	à	50.000	2.020	à 145
1 dobitek	à	30.000	19463 dobitkov à mark 200,	
5 dobitkov	à	20.000	150, 121, 100, 94, 67, 40, 20,	
3 dobitki	à	15.000		

Od teh dobitkov se jih izzreba v prvem razredu 4000, v skupnem znesku 157.000 mark. Glavni dobitek prvega razreda znaša 50.000 mark in poraste v drugem razredu na 60.000 mark, v tretem na 70.000 mark, v četrtem na 80.000 mark, v petem na 90.000 mark, v šestem na 100.000 mark, v sedmem pa na event. 500.000, specijelno pa na mark 300.000, 200.000 itd. itd. Za prvo žrebanje velja

cela originalna srečka gld. 3.50,
pol originalne srečke „ 1.75,
četr originalne srečke „ .90.

Proti pošiljativi zneska v bankovcih, po poštni nakaznici ali proti poštnemu povzetju se nam došla naročila hitro izvrši. Vsak dobi originalno srečko z državnim grbom in ob jednem uradni načrt, iz katerega se izvle vse podrobnejše, kakor razdelitev dobitkov, dan žrebanja in uloge posameznih razredov. Tako po žrebanju dobi vsak udeleženec uradno listino dobitkov, katera ima državni grb in jasno navaja dobitke in številke, katere so doble. Dobiti so izplačujejo po načrtu točno pod državno garancijo. Na zahtevanje smo pripravljeni že naprej poslati uradni načrt, in izjavljamo, da srečke, katere ne ugajajo, naz. vzemam, ako se nam ob pravem času pred žrebanjem vrnejo, in za nje dobljeni znesek takoj vrnemo. Ker dobimo za te srečke vsak dan mnogo naročil, prosimo, da bomo mogli izvršiti vsa naročila, kakor hitro je močče, vsekakor pa

pred 31. majem 1884

direktne naročiti se.

Valentin & Co.,
Bankgeschäft,
Hamburg.

Sreča in slučaj igrata pogostem veliko rolo v človeškem življenju in vsak naj jima pusti jedne duri odprte, če se to dà na tako solidni in prizaprni način doseči, kakor tukaj.

Našo glavno kolektivo je že dolgo posebno obiskovala sreča in mi pazili smo vedno na interesu naših cenjenih naročevalcev.

Vsek naš naročnik ima to prednost, da neposredno dobi originalne srečke brez posredovanja manjših prodajalcev. Vsek dobi tedaj v najkrajšem času po žrebanji listino dobitkov, ne da bi jo zahteval, poleg te pa se originalne srečke vselej po v načrtu nastavljenih cenah brez vsakega povišanja.

Pivovarna in gostilna v Žavci.

Usojam se p. n. občinstvu naznani, da sem **posestvo in pivovarno** od g. Žuže, vulgo Kolenc, kupil in vse na novo priredil. — V mojej pivovarni se dobiva izvrstno **pivo**, ravno na ta način izdelano, kakor **Pilsner**. Pivo se toči v lastnej gostilni, dobiva se pa tudi v **sodkih in buteljah**. Preskrbljeno je sploh za **dobro pijačo in okusno kuhanjo**. Tu so tudi lepo opravljene **sobe** za tuje, potem **konjski hlevi** itd. itd., ravno tako se lahko vsako uro, bodi si po dnevi ali po noči, voznik dobi. Sploh je vse storjeno, da se ustreže p. n. gostom.

S spoštovanjem

Simon Kukec,
pivovar in gostilničar v Žavci.

(338-2)

Preselitev trgovine.

Podpisani s tem naznana p. n. občinstvu, da je svojo v Zvezdi št. 8 že 33 let obstoječo

urarsko in optično trgovino

preselil

v Zeschkovo hišo, Mestni trg h. št. 8,

vis-à-vis kranjske ekomptnej banke. — Zahvaljuje se za zaupanje, ki se mu je toliko let skazovalo, in se bode še nadalje prizadeval z dobrim blagom, najboljšo postrežbo in nizkimi cenami k sebi vabiti p. n. kupovalec.

NIKLAS RUDHOLZER,
urar in optik, c. kr. avstrijski in ogerski liferant stražnih kontrolnih ur, zapri-
(342-4) seženi cenivec v optičnih stvareh.

Vaše blagorodje!

Dolgo časa sem bolehal na kataru v želodci in hudej mrzlici in sem vkljub zdravniškej pomoči tako oslabel, da skoraj nesem mogel hoditi. In tu sem se odločil preskrbeti si vkljub mojemu nezaupanju proti tako imenovanim hvalisanim univerzalnim zdravilom dr. Rosov zdravilni balzam, katerega rabim po predpisu. Če osem dñij dobi sem zopet okus do jedij, in ko sem porabil 4 velike steklenice, bil sem popolnem zdrav. Vsi ljudje, ki me poznavajo, čudijo se, da tako dobro izgledam, in jaz smatrám za svoje dolžnost, izreči najtoplejše zahvalo za Vaše izvrstno zdravilo in je vsem trečim na takih boleznih najtoplejše priporočam. Jaz tudi nemam nič proti temu, da te vrste objavno porabite, vendar brez mojega imena. Ker hočem Rosov balzam vedno imeti pri sebi, prosim, pošljite mi ga 16 steklenic proti poštnemu povzetju. Z velespoštovanjem

J. W., c. kr. nadporočnik 8. poljskega topničarskega polka v Sibinji.

Hitra in gotova

pomoč boleznim v želodci in njih posledicam.

Vzdržanje zdravja

obstoji jedino v tem, da se vzdrži in pospešuje dobro prebavljenje, kajti to je glavni pogoj zdravja in telesne in duševne kreposti. Najboljše domače sredstvo, da se prebavljenje uravna, da se pravo mešanje krvi doseže, da se odstranijo sprideni in slab deli krvi, je uže več let splošno znani in priljubljen

dr. Rosov zdravilni balzam.

Izdelan je iz najboljših, krepljivo zdravilnih zelišč jako skrbno, upliva uspešne pri vseh težavah pri prebavljenju, osobito pri slabem apetu, napetji, bljevanji, telesnih in želodčnih boleznih, pri krči v želodci, pri prepoplavljenji želodca z jedmi, zastinjenji, krenjem natoku, hemoroidah, ženskih boleznih, pri bolečinah v žrebevih, hipochondriji in melanholiji (vsled motenja prebave); isti ozivlja vso delavnost prebave, napravlja kriv zdravo in čisto in telesu dà zopet prejšnjo moč in zdravje. Vsled tega svojega izvrstnega upliva je zdaj gotovo in priznano **ljubljansko domače sredstvo** postal in se splošno razširi.

Na stotini pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razposilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svete.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. t. gg. naročnike, naj povsed izrečeno **dr. Rosov zdravilni balzam** iz lekarne B. Fragnerja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajev dobili neuspešno zmes, aka so zahtevali samo zdravilni balzam, in ne izrečeno **dr. Rosovega zdravilnega balzama**.

Pravi

dr. Rosov zdravilni balzam

obi se samo v glavnem zalogi izdelovalca **B. Fragnerja**, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205-3.

V Ljubljani: **G. Piccoli**, lekar; **VLJ. Mayr**, lekar; **Eras. Birschitz**, lekar; **Jos. Svoboda**, lekar; **J. pl. Trnkoozy**, lekar. V Postojini: **Fr. Bacoorich**, lekar. V Kranji: **K. Savnik**, lekar. V Novem Mestu: **Dom. Rizzoli**, lekar. V Kamniku: **Jos. Močnik**, lekar. V Gorici: **G. Christofoletti**, lekar; **A. de Gironcoli**, lekar; **R. Kirner**, lekar; **G. B. Fontoni**, lekar. V Oglej: **Della Damaso**, lekar. V Trstu: **Ed. de Leitenburg**, lekar; **G. Prendini**, lekar; **G. B. Foraboschi**, lekar; **Jak. Serravalto**, lekar; **Anton Suttina**, lekar; **Karol Zanetti**, lekar. V Zagrebu: **C. Arazim**, lekar.

Vse lekarne in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogrskej imajo zalogo tega zdravilnega balzama.

Tam se tudi dobi:

Pražko domače mazilo

zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsa vnamejo ali strdijo, pri bulah vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvu v prstu in pri nohtanj, pri zlezah, oteklinah, pri izmaščenjih, pri morski (mrvti) kosti, zoper revmatične otekline in putik, zoper kronično vnetje v kolenih, v rokah, v ledji, če si kdo nogo spahne, zoper kurja očesa in potne noge, pri razkopanih rokah, zoper lišaje, zoper oteklini po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper raka in vneto kožo ni boljšega zdravila, ko to mazilo.

Zapite bule in otekline se hitro ozdravijo; kjer pa ven teče, **potegne mazilo v krakem vso gnojico** na se in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga in ker se po njem **rana prej ne zaceli, dokler ni vsa bolna gnojica ven potegnena**. Tudi zabrani rast divjega mesu in obvaruje pred snetom (črnim prisadom); tudi bolečine to hladilno mazilo pospeši. — Odprte in tekoče rane se morajo z mlačuo vodo umiti, potem še le se mazilo nanje prilepi.

V škatljicah po 25 in 35 kr. (158-6)

Balzam za uho.

Skušeno in po množih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani nagluhost, in po njem se dobi popolno že zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. av. več.